

“Hi ha pocs llocs tan bonics com les Illes, però entre tots les estan matant”

Montserrat Minobis, cantant del Mar Bonet ha presentat el seu disc *A prop teu*, un treball sorgit arran de l'espectacle que va fer l'hivern passat al Teatre Lliure amb la col·laboració musical de Manel Camp. Juntament amb això, i d'aquí a pocs dies, la Maria del Mar iniciarà una llarga gira per Holanda —18 recitals— amb la companyia Neederland Dance Theatre, amb qui va fer —i presentar al Teatre Grec l'estiu passat— l'espectacle *Arenal*, coreografia basada en unes cançons de la cantant mallorquina. Ara, aquesta companyia celebra el trentè aniversari i ho fa passejant per tot Holanda aquells muntatges que durant aquesta trentena d'anys han aconseguit més èxit. I *Arenal* n'és, un d'aquests. Després d'això l'esperen més actuacions a Utrecht, Munic i Estocolm, però aquestes ja ella sola i el seu grup de músics. Això no és res més que la consolidació i projecció internacional de la nostra cantant. Una cantant que, ves per on, des de fa més de vint anys canta en català. Una cançó que, segons per a qui, és antropològica i folklòrica.

—Però, tu M. del Mar, ¿com ho veus o ho sents, tot això?

—Primer i abans que res haig de dir que la Cançó va tenir, i continua tenint, malgrat que a algú li pugui semblar que no, un paper molt important de normalització del país. I m'he adonat, viatjant pel món, que hi ha molt pocs països que han pogut gaudir d'un moviment semblant al nostre. En pocs indrets hi ha un planter de cantants joves, bons i amb ganes, que canten i volen expressar-se musicalment en la llengua del propi país. No, no n'hi ha gaires, de països amb una vitalitat així. I tan lligats al món de la cultura. Nosaltres hem treballat molt i estretament vinculats al món dels poetes. I si hem pogut cantar ha estat perquè la gent ens ha demanat que cantéssim en català. I encara ara, la gent jove que omple els nostres recitals, ens ho demana i ens ho exigeix. I ara, de cop i volta, ens trobem davant el fet —incomprensible per a nosaltres— que les institucions, unes i altres, d'un color o altre, sembla que ens vulguin esborrar del mapa i fer-nos perdre a tots plegats la poca memòria històrica que ens cal conservar, si no volem renegar la nostra identitat. ¿Que absurd! ¿I quina injustícia! A mi em sembla que si un govern és mínimament culte ha de defensar la seva cultura; i la cançó forma part, sens dubte de cap mena, d'aquesta cultura. I si no la defensa, com sembla el cas, és que vol oblidar que en aquest país i durant uns quants anys no hi va haver altra manera de comunicar-se la gent només que a través dels recitals, que servien alhora

XAVIER JUBIERRE

La gran cantant mallorquina presenta *A prop teu*, un treball discogràfic que és el resultat de l'espectacle que va oferir al Teatre Lliure al costat del músic manresà Manel Camp. I la setmana vinent, Maria del Mar Bonet farà una llarga gira europea, encara que el seu pensament no s'allunyarà de les reivindicacions que aquests dies porten a terme els seus companys de la Cançó

Maria del Mar

com a torxa reivindicativa de moltes altres coses.

—¿I què és el que demaneu a més del reconeixement públic de pertànyer a la nostra història i cultura?

—Doncs resulta vergonyós que ho hàgim de demanar. Infraestructura. Ni més ni menys. Un lloc on poder actuar tots. Els qui comencen i els qui ja fa anys que cantem. Infraestructura que ens permeti actuar de manera permanent a Barcelona i arreu del país. I suport, naturalment, per poder editar discos. I promoció a les ràdios i TV, especialment les institucionals. Que els qui comencen ho tenen molt dur i molt negre. I en aquestes condicions és molt difícil que la gent jove, que els músics i cantants joves del país, puguin sobreviure a tantes condicions

adverses. ¿Em sembla que no demanem tant! Simplement reconeixement, a tots nivells, i condicions objectives i en plena igualtat amb la resta de cantants i músics.

—Tornant al teu pròxim disc, ¿com valeres el temps transcorregut i les coses fetes tant des d'un punt de vista personal com musical?

—Em fa la sensació que tot plegat ha passat molt de pressa. Que gairebé no m'he assabentat del temps que ha passat. He estat molt enfeïnada: discos, música, viatges... Per a una persona com jo, que ve d'una illa —encara que sigui un tòpic allò de la calma—, especialment en el moment que vaig traslladar-me aquí per treballar, la vida era més calmada. Tinc la sensació que un cop arribada a la ciutat em

vaig posar a córrer i no m'he aturat encara. Primer vaig començar amb la ceràmica, després em vaig ficar a la cançó i ja no hi ha hagut manera d'aturar-se. Ni temps per fer, com si diguéssim, un resum de tot el que he fet. T'haig de dir, però, que a mi m'agrada tot el que he fet. Algunes, és clar, més que altres... potser els primers discos els hauria d'haver plantejat d'una altra manera...

—Sí, però així sempre estariem pensant en el que hem fet malament o anant cap a la recerca del temps perdut...

—No, és clar, no val la pena. Jo crec que tots, tots els moments que he viscut tenen la seva gràcia, ¿no? Tinc, però, la sensació que tot ha estat fet un pèl massa de pressa. Ara cada ve-

gada m'agrada més la calma. Trobo que el món va amb una acceleració tan forta que no ajuda a fer les coses amb una certa profunditat i meditant-les bé; encara que jo m'esforço per fer-ho així, perquè les coses fetes amb pressa perden la gràcia.

—Les coses, doncs, ¿s'han de poder fer amb calma i amb distanciament?

—Sí, sí; aquesta és una reflexió que cada vegada em faig més sovint, perquè sóc de les convençudes que si ho féssim així fariem les coses amb més estima i tendresa.

—¿Què et sembla que és el que falla en les relacions humanes?

—La manca de temps per poder dialogar i escoltar els teus amics. Temps per xerrar, per estar junts. Temps per perdre'l. Això de no perdre mai el temps és una bajanada. Se'ns ha imposat que cal aprofitar el temps per treballar més. I mentrestant anem perdent el que té de bo la vida. ¿No et sembla?

—Si et pregunto per ses Illes, ¿què em diràs?

—Doncs que jo esperava altres coses dels polítics illencs. I com que ses Illes són molt petites, em fa por que no les acabin destruint del tot, perquè cada vegada hi construeixen més i més. I embrutant més en comptes d'embellir-les. Hi ha pocs llocs, pocs indrets a tot el mar Mediterrani tan bonics com les Illes. Però entre tots les estan matant. I amb això no vull dir que els illencs no hagin de poder viure del turisme. ¿Faltaria més! És el que tenen i és bo que l'explotin, el turisme. Però no a costa de destruir el propi país i allò que el fa bel·l i atractiu: el seu paisatge.

Jo pensava que els nous polítics, els sorgits de la democràcia, durien un altre estil que ajudaria a conservar i protegir allò que jo sempre he considerat el meu paradís...

—¿Com et veus a la quarantena?

—Molt bé! A mi m'agrada complir anys. La vida és també això. Veure venir i arribar a la quarantena i altres edats més grans. A mi m'agrada fer anys perquè donen més coneixements i no només vellesa.

—S'ha dit de tu moltes vegades que ets una dona distant i freda...

—No, no ho sóc pas. I tu em coneixes. Això només ho poden dir les persones que no em coneixen. Sóc, en tot cas, tímida. I la tímida i el track que una sent a l'escenari potser han ajudat a donar aquesta imatge de mi. Però, no, no ho sóc pas, gens ni mica.

—¿Et definiries com a persona, molt mediterrània, apassionada, amiga dels seus amics...?

—Sí, em sembla quem podria definir així. Podria dir-te que sóc una persona que estima els seus amics.

—I que tenim ben a prop.

AL VOSTRE GUST

Xavier Pérez

Activitat de l'Institut

Set i mig, que ha guanyat el premi Crítica Serra d'Or 1989 al millor espectacle teatral, es pot veure a la Sala Gran de l'Institut del Teatre fins al 23 d'abril. Es pot veure, i, si em permeteu el matís, s'ha de veure. Joan Ollé, el seu director, i el grup La Gàbia han aconseguit investigar sense avorir, i omplir de novetat l'escena sense un bri de pretenciositat. Han sabut ser breus —el muntatge es podia allargar fins a l'infinit—, han decidit ser austers —l'escenografia és tan intel·ligent com despullada— i han apostat per la poesia, però a través del joc i de l'humor: sense ampul·lositat.

L'espectacle que en surt és dels més lliures i espontanis que s'han pogut veure al nostre país en molt de temps. Ollé ha reconegut un cert parentiu amb el llunyà No hablaré en clase, on també treballava imatges sobre un món de records fragmentat i recompost en la imaginació. A Set i mig la llibertat d'escena és encara superior, i el llenguatge emprat oscil·la entre el surrealisme plàstic i l'ab-

stracció d'una peça musical. El públic, per la seva banda, s'integra fàcilment al joc. És crea una mena de suspens continuat sobre el desenllaç de cada sèrie d'esdeveniments, i l'espectador busca inconscientment la paraula, descontextualitzada, que ha de seguir a una llista d'anuncis de carrer recitada arbitràriament pels set actors. Sense grans agitats, Set i mig és una insistent petició de complicitat envers el públic.

La complicitat es perllonga en el canvi diari de programa que ofereix La Cuina. No calen justificacions per a la tria de vídeos,

conferències, pel·lícules i accions diverses que hi podeu anar a veure. La imaginació i la llibertat, el joc insospitat de relacions, han produït Set i mig, i es continuen en la programació de La Cuina. Encara esteu a temps de contemplar, entre d'altres, un vídeo sobre Brel, la Carmen de Peter Brook, una sessió dedicada a anuncis televisius, la lectura d'Insults al públic de Handke, o, finalment, i com a lògica culminació, el Vuit i mig de Fellini.

Una altra faceta de l'activitat de l'Institut és, com sabeu, la de publicacions. Entre les

darreres Monografies de Teatre ha estat editada —en traducció de Feliu Formosa— una de les obres clàssiques pel que fa a la literatura europea sobre teatre: la Dramatúrgia d'Hamburg de Gotthold Ephraim Lessing. Sota una estructura de dietari, Lessing, nomenat el 1765 dramaturg i consultor del Teatre Nacional a Hamburg, va realitzar una reflexió sobre el teatre, avui imprescindible. Tenir un càrrec de política teatral, i haver-se d'enfrontar diàriament a la pregunta del que es programava i de com es realitzava, el va portar a denunciar com a falsa la norma del teatre clàssic francès i, per lògica conseqüència, a la gran revalorització de Shakespeare a Alemanya. La lectura d'aquesta obra ens obliga a considerar la feina del dramaturg com a imprescindible en un teatre, i a reconèixer que en l'exercici d'estudiar el passat hi ha la bona fonamentació del que ha de ser una oferta coherent per als escenaris d'avui. Una lectura modelica per a estudiosos, dramaturgs i programadors de teatre.

14 d'abril de 1989

25